

ผลกระทบคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินที่มีต่อประสิทธิผลองค์กร ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง Effects of Financial Internal Control Quality on Organizational Effectiveness of Sub district Administrative Organization in Lower Northeast Thailand.

นวพร ศรีสวาท,¹ ยานินท์ ตั้งภิญโญพุฒิกุล,² ไตรรงค์ สวัสดิกุล³

Nawaporn Sisawat,¹ Yanin Tangpinyoputtikhun,² Trairong Swatdikun³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินที่มีต่อประสิทธิผลองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จำนวน 138 คน ระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล 5 พฤศจิกายน 2556 – 10 มกราคม 2557 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ซึ่งคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิผลองค์กร ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน ด้านการจัดการทางการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลองค์กรด้านความมั่นคง 2) คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน ด้านระบบสารสนเทศด้านการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลองค์กรโดยรวม ด้านผลผลิต และด้านคุณภาพ 3) คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน ด้านนโยบายการบริหารการเงิน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิผลองค์กรโดยรวม ด้านผลผลิต ด้านคุณภาพ และด้านความมั่นคง

คำสำคัญ : คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน, ประสิทธิผลองค์กร, องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์, คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master Degree Student of Accountancy Program, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University.

^{2,3} Lecturer, Department of International Business Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

Abstract

The objective of this research was to assess Effects of Financial Internal Control Quality on Organizational Effectiveness of Subdistrict Administrative Organization in the Lower Northeast. By using questionnaire as a tool for collected data from 138 community leaders of the Finance Division of Subdistrict Administrative Organization in the Lower Northeast Thailand. Data collection period was from 5th November 2013 – 10th January 2014. Statistics used for data analysis were multiple correlation analysis and multiple regression analysis. Financial Internal Control Quality was regarded as independent variable that have relationships and positive effects on Organizational Effectiveness. The results revealed the following findings : 1) Financial Internal Control Quality, Financial Management had relationship and positive effects on the Organizational Effectiveness, and Stability 2) Financial Internal Control Quality, Financial Information System had relationships and positive effects on overall Organizational Effectiveness, Productivity and Quality, 3) Financial Internal Control Quality, Financial Management Policy had relationships and positive effects on Organizational Effectiveness, Productivity Quality and Stability.

Keyword: Financial Internal Control, Organizational Effectiveness, Sub district Administrative Organization in the Lower Northeast

บทนำ

ภายใต้สภาวะแวดล้อมในยุคโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตลอดจนการปฏิรูประบบราชการในปัจจุบัน ทำให้ทุกหน่วยงานทั้งภาคเอกชน ราชการและรัฐวิสาหกิจ ต้องมีการปรับตัวและกำหนดกลยุทธ์ในการทำงานใหม่ รวมทั้งจัดหาเครื่องมือทางด้านการจัดการเข้ามาช่วยในการบริหารงานมากขึ้น ระบบควบคุมภายในเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของกระบวนการกำกับดูแลการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ในหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ (เจริญ ใจสุภาวีย์. 2547 : 24) เนื่องจากระบบการควบคุมภายในทางการเงินเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการป้องกันและรักษาทรัพย์สินของหน่วยงาน ช่วยให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่างๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์

ที่เต็มไปด้วยการแข่งขันในปัจจุบัน หากหน่วยงานต่างๆ ไม่มีระบบการจัดการที่ดีหรือไม่มีระบบการควบคุมภายในทางการเงินที่เพียงพอและเหมาะสม โอกาสเสี่ยงที่อาจเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานของหน่วยงานก็จะมีมากด้วย ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงซึ่งมีหน้าที่ในการรับผิดชอบกำหนดนโยบายและมาตรการการควบคุมของหน่วยงาน จึงควรจัดให้มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 กล่าวคือ ต้องปลูกจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญและมีความรับผิดชอบร่วมกันในเรื่องการควบคุมภายในทางการเงิน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. 2548 : 2-27)

คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน (Financial Internal Controls Quality) เป็นการบริหารการวางแผน ด้านการรับ-จ่ายเงินให้เหมาะสม

ทันเวลา ต้นทุนต่ำ เกิดสภาพคล่องพอเหมาะ มีความเสี่ยงน้อยที่สุด รวมถึงการจัดองค์กร วิธีการ และมาตรการต่างๆ ที่นำมาใช้ การป้องกัน รักษาทรัพย์สินและเอกสาร เพื่อให้ข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ องค์กรต่างๆ จึงพยายามนำการควบคุมภายในทางการเงินที่เกิดคุณภาพ มาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารองค์กร ประกอบด้วย การจัดการทางการเงิน (Financial Management) มีการควบคุมเพื่อป้องกันทรัพย์สินทางการเงินให้ปลอดภัยจากการทุจริตและข้อผิดพลาด ด้านระบบสารสนเทศทางการเงิน (Financial Information System) มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้มีรายงานถูกต้อง และเพียงพอต่อการบริหารการเงินที่ดี เพื่อมิให้เกิดปัญหาสภาพคล่อง และนโยบายการบริหารการเงิน (Financial Management Policy) มีความเหมาะสมกับองค์กร โดยสามารถจัดหาเงินได้จากแหล่งที่ประหยัดที่สุด และมีความเสี่ยงน้อยที่สุด ซึ่งจะส่งผลดีต่อประสิทธิภาพองค์กร (ณัฐพร พันธุ์อุดม. 2549 : 110)

ประสิทธิผลองค์กร (Organizational Effectiveness) เป็นความสามารถขององค์กรในการที่จะสามารถทำงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายองค์กรได้และทันเวลาที่กำหนด ผลงานที่ได้มีคุณภาพความถูกต้อง มีวิธีการทำงานและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมเข้ามาช่วยเพิ่มผลงาน และลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่า ซึ่งประสิทธิผลองค์กรประกอบด้วย ผลผลิต (Productivity) คุณภาพ (Quality) และความมั่นคง (Stability) โดยองค์กรจะต้องมีระบบการควบคุมที่ดี ปรับปรุงผลผลิตให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า สร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าและผู้รับบริการด้วยบริการที่มีคุณภาพ ตลอดจนสามารถพัฒนาองค์กรให้มีความมั่นคง (ธงชัย สันติวงษ์. 2539 : 316-317) ประสิทธิผลองค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญของการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งหากองค์กร

ให้ความสำคัญกับการวางระบบการควบคุมภายในทางการเงินก็จะส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และยังมีผลต่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ อีกด้วย ทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้า และสามารถอยู่รอดได้ในอนาคต (สมใจ ลักษณะ. 2543 : 215) นอกจากนี้ ผู้ใช้ข้อมูลขององค์กรก็จะได้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจที่ถูกต้อง ครบถ้วน น่าเชื่อถือ และทันเวลา ส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ขององค์กรในระยะยาวต่อไป (วันชัย มีชาติ. 2550 : 6-7)

องค์การบริหารส่วนตำบล (Subdistrict Administrative Organization) เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลมีสภาตำบลอยู่ในระดับสูงสุด เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแล กรรมการบริหารสูงสุด คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานทั้งหมด และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหัวหน้างานบริหาร ภายในองค์กรมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ใต้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบ หน่วยงานการเงินเป็นส่วนงานหนึ่งของการคลังที่สำคัญ ต้องสามารถดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนป้องกัน หรือแก้ไขข้อผิดพลาด ป้องกันมิให้เกิดการทุจริต หรือกระทำทุจริตได้ยาก ดังนั้นระบบการควบคุมภายในทางการเงิน จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งครอบคลุม 8 จังหวัด มีปริมาณเหมาะสมกับการเก็บข้อมูล และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการนำราย

ได้ที่องค์กรบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งจัดเก็บได้ไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสม รวมถึงใช้เป็นเครื่องมือควบคุมการบริหารงานให้เป็นไปตามแผนและดูแลการใช้จ่ายตามงบประมาณ เพื่อช่วยให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2556 : เว็บไซท์)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัย ผลกระทบของคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินที่มีต่อประสิทธิผลองค์กรขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินมีผลกระทบต่อประสิทธิผลองค์กรหรือไม่ อย่างไร โดยทำการรวบรวมข้อมูลจากองค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบการควบคุมภายในทางการเงินให้เกิดคุณภาพ และเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการควบคุมภายในทางการเงิน รวมถึงแก้ไขข้อผิดพลาดจากการบริหารงานเพื่อให้ผลการดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจของสาธารณชนอันจะนำไปสู่ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรต่อไปในอนาคต

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ สมมุติฐานของการวิจัย

1. คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน (Financial Internal Controls Quality) หมายถึง การบริหารการวางแผนที่มี ด้านการรับ-จ่ายเงินให้เหมาะสม ทันเวลา ต้นทุนต่ำ เกิดสภาพคล่องพอเหมาะ มีความเสี่ยงน้อยที่สุด รวมถึงการจัดองค์กร วิธีการและมาตรการต่างๆ ที่นำมาใช้การป้องกัน รักษาทรัพย์สินและเอกสารที่มีคุณภาพ

ระบบการควบคุมภายในด้านการเงินเพื่อให้ข้อมูลทางการเงินมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ ส่งผลต่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

1.1 ด้านการจัดการทางการเงิน (Financial Management) หมายถึง การจัดการทางการเงินให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการควบคุมเพื่อป้องกันทรัพย์สินทางการเงินให้ปลอดภัยจากการทุจริตและข้อผิดพลาด

1.2 ด้านระบบสารสนเทศด้านการเงิน (Financial Information System) หมายถึง ระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นสำหรับสนับสนุนกิจกรรมทางด้านการเงินขององค์กร ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และการควบคุมทางด้านการเงิน เพื่อให้การจัดการทางการเงินเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ควรมีความสมบูรณ์ที่จะให้มีรายงานถูกต้อง และเพียงพอต่อการบริหารการเงินที่ดี เพื่อมิให้เกิดปัญหาสภาพคล่อง

1.3 ด้านนโยบายการบริหารการเงิน (Financial Management Policy) หมายถึง การกำหนดนโยบายให้มีความเหมาะสมกับธุรกิจ โดยสามารถจัดหาเงินได้จากแหล่งที่ประหยัดที่สุด และมีความเสี่ยงน้อยที่สุด

2. ประสิทธิภาพองค์กร (Organizational Effectiveness) หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากความสามารถขององค์กรด้วยการใช้ทรัพยากรบริหารงานอย่างคุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยทำให้ผู้รับบริการจากองค์กรพึงพอใจในงาน และองค์กรสามารถปรับตัวและพัฒนาให้ดำรงอยู่ต่อไปได้ ประกอบด้วย

2.1 ด้านผลผลิต (Productivity) หมายถึง เป็นการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพของงานบริการ โดยเพิ่มประสิทธิภาพของทุกหน่วยงานในองค์กร พัฒนาคุณภาพงานบริการ ความรวดเร็วในการมอบงานบริการ และความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน

2.2 ด้านคุณภาพ (Quality) หมายถึง สามารถตอบสนองต่อความมุ่งหวังของลูกค้าสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเกี่ยวกับการให้บริการที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญประการแรกที่เป็นตัวบ่งชี้ถึงความเจริญก้าวหน้าของงานบริการคือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้น ผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาให้ลึกซึ้งถึงปัจจัย และองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการบริการที่มีคุณภาพ ทั้งผู้ปฏิบัติงานและผู้มาใช้บริการ

2.3 ด้านความมั่นคง (Stability) หมายถึง การที่องค์กรมีความหนักแน่นต่อการทำงาน การให้บริการ และการรับมือต่างๆ ได้อย่างดี การตอบสนองขององค์กรต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงภายใน หรือการเปลี่ยนแปลงภายนอกองค์กร กระบวนการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงองค์กรทั้งระบบโดยมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลองค์กร

สมมุติฐานการวิจัย

1. การควบคุมภายในทางการเงิน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กรขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2. การควบคุมภายในทางการเงิน มีผลกระทบต่อ ประสิทธิผลองค์กรขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

วิธีการดำเนินงานวิจัย

1. กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในกระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยนั้น ประชากร (Population) ที่ใช้ในการ

วิจัย ได้แก่หัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจำนวน 1,142 คน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น : เว็บไซต์) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หัวหน้าส่วนการคลังองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างจำนวน 300 คนโดยเปิดตารางKrejcieและ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 42-43) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามจังหวัด และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน และเลือกตัวอย่างโดยใช้คอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด ปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดในการเก็บแบบสอบถาม ได้รับแบบสอบถามตอบกลับทั้งสิ้น 145 ชุด เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 138 ชุด อัตราผลตอบกลับคิดเป็นร้อยละ 46.00 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, และ Day (2001) ได้นำเสนอว่าการส่งแบบสอบถามต้องมีอัตราตอบกลับอย่างน้อยร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินสามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการทางการเงิน ประกอบด้วย จำนวน 6 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับการจัดการทางการเงิน เพื่อป้องกันสินทรัพย์ทางการเงินให้ปลอดภัยจากการทุจริตและข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น 2) ด้านระบบสารสนเทศด้านการเงิน ประกอบด้วย 6 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการตระหนักถึงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถ สนับสนุนกิจกรรมทางด้านการเงินขององค์กรให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ 3) ด้านนโยบายการบริหารการเงินประกอบด้วย 6 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการเงินที่ดีและเหมาะสมกับสถานการณ์จะส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิผลองค์กร สามารถจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผลผลิต ประกอบด้วย 6 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารงานให้เกิดผลิตภาพสูงสุดแก่องค์กร จากความคุ้มค่าของทรัพยากรที่ใช้กับผลตอบแทนที่ได้รับ 2) ด้านคุณภาพ ประกอบด้วย 6 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการที่องค์กรสามารถให้บริการอย่างจริงจัง และสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการอยู่เสมอ 3) ด้านความมั่นคง ประกอบด้วย 6 คำถาม โดยครอบคลุมเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับจากผู้รับบริการด้านความ แม่นยำและเชื่อถือได้ ของการให้บริการ และการรับมือต่างๆ

3. ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนก

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.606 – 0.862 ประสิทธิผลองค์กร ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.859 – 0.905 ซึ่งอยู่ในระดับมากกว่า 0.50 สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็น

รายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน ได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.439 – 0.868 และประสิทธิผลองค์กรได้ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.560 – 0.894 ซึ่งเป็นค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ที่เสนอว่าค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน ที่มีต่อประสิทธิผลองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ดังนี้

เมื่อ FIQ แทน คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินโดยรวม

FIM แทน คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินด้านการจัดการทางการเงิน

FIS แทน คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินด้านระบบสารสนเทศ

FMP แทน คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินด้านนโยบายการบริหารการเงิน

ORE แทน ประสิทธิผลองค์กรโดยรวม

PRO แทน ประสิทธิผลองค์กรด้านผลผลิต

ผลการศึกษาและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินกับประสิทธิผลองค์กรโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตัวแปร	ORE	FIM	FIS	FMP	VIF _s
$\bar{X}$	3.94	4.05	4.17	4.00	
S.D.	0.56	0.46	0.53	0.64	
ORE	-	0.662*	0.713*	0.778*	
FIM		-	0.649*	0.661*	1.987
FIS			-	0.727*	2.376
FMP				-	2.442

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระ คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง 0.662 - 0.778 ในลำดับ ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF_s ปรากฏว่า ค่า

VIF_s ของตัวแปรอิสระคุณภาพการควบคุมภายในทางการเงินมีค่าตั้งแต่ 1.987 – 2.442 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์ถดถอยกับประสิทธิผลองค์กรโดยรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

คุณภาพการควบคุมภายในทางการเงิน	ประสิทธิผลองค์กรโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.250	0.262	0.956	0.341
ด้านการจัดการทางการเงิน (FIM)	0.232	0.286	2.702	0.008*
ด้านระบบสารสนเทศด้านการเงิน (FIS)	0.260	0.081	3.203	0.002*
ด้านนโยบายการบริหารการเงิน (FMP)	0.416	0.068	6.103	0.000*

F = 90.239 AdjR² = 0.661 p = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.0

จากตาราง 2 พบว่า การควบคุมภายในทางการเงินมีบทบาทสำคัญมากขึ้นตามลำดับ มีการจัดการทางการเงินเพื่อป้องกันทรัพย์สินให้ปลอดภัยจากการทุจริตและข้อผิดพลาดระบบข้อมูลสารสนเทศทางการเงินมีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะให้มีรายงานที่ถูกต้อง เพียงพอต่อการบริหารเงินที่ดีมิให้เกิดปัญหาสภาพคล่อง โดยการให้ข้อมูลทางการเงินที่เชื่อถือได้ต่อการตัดสินใจ การวิเคราะห์หาเหตุผลของรายการผิดปกติหรือผิดไปจากความหมาย หากหน่วยงานใดขาดการควบคุมภายในด้านการเงินที่ดีแล้ว การบริหารงานจะเป็นไปได้ยากลำบาก ซึ่งการมีระบบการควบคุมภายในทางการเงินที่ดีนั้นเกิดความน่าเชื่อถือต่อองค์กร มีความหนักแน่นต่อการทำงาน การให้บริการ และการรับมือต่างๆ ได้อย่างดี การตอบสนองขององค์กรต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงภายในหรือการเปลี่ยนแปลงภายนอกองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2548 : 42) กล่าวว่า การควบคุมภายในทางการเงินและบัญชีที่ดี จะช่วยป้องกันสินทรัพย์ของกิจการจากการทุจริตหรือผิดพลาดและทำให้รายงานทางบัญชีถูกต้องเชื่อถือได้ ส่งผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามนโยบายที่กิจการได้กำหนดไว้และการลงทุนในโครงการต่างๆ หรือ กิจการต่างๆ ภายในองค์กรเป็นไปอย่างเหมาะสม ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเบิกจ่ายเงินไปใช้ เกิดความเชื่อมั่น ส่งผลดีให้องค์กรเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคตและสอดคล้องกับงานวิจัยของนันท์นัช จินตพิทักษ์ (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า การจัดการทางการเงิน ถือเป็นหน้าที่สำคัญควรมีการวางแผนทางการเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาวให้มีความสอดคล้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายขององค์กร การวางแผนทางการเงินจะเกี่ยวข้องกับการพยากรณ์เหตุการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเงินทุนของกิจการ

โดยจะมีการพยากรณ์เหตุการณ์ต่างๆ เหล่านั้นออกมาในรูปแบบประมาณ ประเภทต่างๆ ซึ่งการควบคุมภายในทางการเงิน เป็นการติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงแผนทางการเงินที่จัดทำไว้ให้สอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามภาวะเศรษฐกิจในขณะนั้นเพื่อให้แผนทางการเงินดังกล่าวช่วยให้องค์กรได้รับผลประโยชน์สูงสุดเกิดความมั่นคงเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับการควบคุมภายในทางการเงินในทุกๆ ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการทางการเงิน ด้านระบบสารสนเทศด้านการเงิน และด้านนโยบายการบริหารการเงิน เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1.2 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับการจัดการทางการเงิน มีการควบคุมเพื่อป้องกันสินทรัพย์ทางการเงิน และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการรับ – ส่งเงินระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างมีลายลักษณ์อักษร เพื่อลดการทุจริตและข้อผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

1.3 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรจัดให้มีการควบคุมภายในทางการเงินที่สอดคล้องกับนโยบายการบริหาร ระเบียบวิธีการปฏิบัติการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง มีการวางแผนการปฏิบัติงานในระยะยาว และมีการทบทวนอยู่เสมอ เพื่อนำผลการประเมินการควบคุมภายในมาปรับปรุงและพัฒนาให้ครอบคลุมในทุกๆ ด้าน

1.4 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงานและควบคุมทางการเงิน การพัฒนาระบบ

สารสนเทศที่สามารถสนับสนุนกิจกรรมทางการเงินขององค์กร เพื่อให้ระบบสารสนเทศด้านการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจมากที่สุด ที่จะช่วยให้การบริหารการเงินมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขปัญหาสภาพคล่องได้อย่างเหมาะสม

1.5 องค์กรบริหารส่วนตำบล ควรให้ความสำคัญกับการนำระบบการควบคุมภายในทางการเงินมาใช้พัฒนาการบริหารงาน เพื่อให้องค์กรมีการจัดสรรทรัพยากรต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ รายงานทางการเงินมีความถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลา และเชื่อถือได้ รวมทั้งบุคลากรในองค์กรสามารถปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการควบคุมภายในทางการเงินกับประสิทธิผลองค์กรในกลุ่มธุรกิจซึ่งมีใช้หน่วยงานของภาครัฐ เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยให้ครอบคลุมองค์กรอื่นที่มีลักษณะในการดำเนินงานที่แตกต่างกัน เช่น ศึกษาหน่วยงานของภาคเอกชน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการควบคุมภายในทางการเงินกับประสิทธิผลองค์กรขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอน

บน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกับภาคอื่นๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งอาจจะทำให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตรงตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรศึกษาตัวแปรแทรกอื่น ๆ ที่มีผลต่อการจัดการวางระบบการควบคุมภายในทางการเงินและประสิทธิผลองค์กร เช่น วัฒนธรรมองค์กร สภาพแวดล้อมภายในองค์กรนโยบายการบริหารงานขององค์กร เป็นต้น

2.4 ควรศึกษาการบริหารความเสี่ยงขององค์กรที่มีผลกระทบต่อระบบการควบคุมภายใน เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาระบบการควบคุมภายในขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5 ควรมีการศึกษาวิจัย โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เป็นการสอบถามแบบเชิงลึก และก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทนิสิตระดับปริญญาโทคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคามงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (เมษายน 2556). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแยกกรายจังหวัด. 2556. <<http://www.thailocalandmin.go.th>>
- เจริญ เจษฎาวุธ. (2547). การตรวจสอบภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 3 นนทบุรี : โรงพิมพ์พอดี.
- ณัฐพร พันธุ์อุดม. (2549). แนวทางการควบคุมภายในที่ดี. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2548) แนวทางการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทนัช จินตพิทักษ์. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถในการจัดการทางการเงินและระดับความสำเร็จในการประกอบธุรกิจของผู้รับเหมาก่อสร้างในจังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิต.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วันชัย มีชาติ. (2550). การบริหารองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมใจ ลักษณะ. (2543). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพฯ : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- Aaker, D.A., V. Kumar and G.S. Day. (2001). *Marketing Research*. New York : John Wiley & Sons.
- Black, K. (2006). *Business Statistic for Contemporary Decision Making*. 4th ed. USA : John Wiley & Son.
- Nunnally, J. C. (1978). *Psychometric theory*. 2nd ed. New York : McGraw Hill.